

Inleiding

Alweer bijna aan het eind gekomen van 2019 is het een goed moment om te beschouwen waar we op dit moment staan in Ridderkerk, en in het bijzonder deze coalitie van Partij 18PLUS, SGP, EvR, CDA en de ChristenUnie. Het collegeprogramma is vorig jaar besproken. Inmiddels zijn de eerste voorstellen al door de raad geaccordeerd en is het college op stoom. Op uitvoeringsniveau gebeurt er veel, en dat is mooi!

Wanneer je de Ridderkerkse politiek alleen vanuit de kranten of via social media volgt, zou je wellicht een veel minder rooskleurig beeld hebben van de situatie in Ridderkerk. Het vergrootglas ligt daar vaak op de dingen die mis gaan. Laten we voorop stellen: er gaat best nog wel eens wat fout. En het is een goede zaak om daar de aandacht voor te vragen om zaken te verbeteren. Wanneer het echter het doel wordt om alleen een negatief beeld neer te zetten zónder bedoeling om daar wat aan te (laten) verbeteren, ben je echt op het verkeerde spoor terecht gekomen. We roepen alle politieke partijen op om het goede voorbeeld te geven door actief zelf inwoners eerlijk te informeren, adviseren en met concrete voorstellen naar de raad te komen. Dáár worden Ridderkerkers beter van, en dat is toch ons aller doel?

Zowel landelijk als plaatselijk staan we voor een aantal ingewikkelde opgaven. Landelijk het meest in het oog springende is op dit moment natuurlijk de stikstofproblematiek. Het probleem is er, al zijn er nog steeds mensen die dat kennelijk willen ontkennen. Het is ook wel duidelijk dat we het probleem niet kunnen oplossen zonder dat iemand last heeft van de maatregelen. Het gaat dus ergens ‘pijn’ doen. Kunnen of moeten we dan de pijn bij één of enkele groepen (boeren, bouwers) neerleggen? Tegen welke prijs? Hoe wegen we hun belangen af tegenover de nu ontstane problemen? Zijn we als individu bereid om nog maar maximaal 100 km/uur te rijden om zo ook ons (kleine) steentje bij te dragen?

Dit alles heeft grotendeels ook te maken met de rek die er zit aan onze economische ongebreidelde groei. We lopen nu tegen, of al over grenzen heen. Hierover verstandige besluiten nemen, vraagt een verstandig en waardig bestuur. Een bestuur dat alle belangen, zowel op korte en lange termijn in gezamenlijkheid brengt om vervolgens daarover een weloverwogen en uitlegbaar besluit te kunnen nemen. Dat zal niet altijd een besluit zijn waarover iedereen de loftrumpet steekt.

Vaak is het dan voor anderen ook eenvoudig om op detailniveau ‘gaten te schieten’ in de keuze die wordt gemaakt. En dergelijke geluiden vinden vervolgens weer gretig aftrek bij de journalistiek en op de sociale media. En toch moeten we ons niet laten verleiden om dan maar géén keuze te maken, uit angst voor het commentaar. Daarmee wordt niet alleen de politiek verlamd, maar ook de toekomst van onze samenleving, zowel in fysieke zin alsook de sociale samenleving.

Die ingewikkelde opgaven kennen we ook op lokaal niveau. Zagen we het eerder bij de decentralisatie van de zorg, binnen deze raadsperiode komen we in ieder geval de onderwerpen circulaire economie, de energietransitie en klimaatadaptatie tegen. Een onderwerp als de schaarse ruimte in Ridderkerk speelt al langer een rol, zowel in de combinatie van bebouwing versus natuur, als de opbouw van onze woningvoorraad (sociale versus dure woningen).

Deze onderwerpen vragen niet alleen een integrale blik van het ambtelijk apparaat en het college van B&W, maar ook van de gemeenteraad. Laten we het debat hierover integraal voeren. Op de hoofdlijnen. En niet verzanden in de details waardoor er nooit een gezamenlijke keuze te maken valt!

In onze beschouwingen vorig jaar stonden we uitgebreid stil bij het onderwerp 'samenwerken'. Dit onderwerp is met bovenstaande in acht genomen nog steeds van het allergrootste belang binnen onze gemeenteraad. De ChristenUnie wil en zal hieraan willen blijven werken.

Bestuur- en overheidsparticipatie

Er is zowel op het terrein van burgerparticipatie als op het terrein van de overheidsparticipatie nog veel groei mogelijk. Zeker, de burger wordt gehoord en kan horen. Afgelopen jaren waren daar prima voorbeelden van te zien in bijvoorbeeld de wijkprogramma's, de inloopspreekuren met betrekking tot het afvalplan, de huiskamerdag etc. Maar de ChristenUnie is van mening dat we in Ridderkerk de bovenste treden vaak nog niet bereiken. Echte participatie gaat over adviseren, coproduceren en uiteindelijk meebeslissen. Dit blijkt in de praktijk nog lastig te zijn. We weten het, van burger- naar overheidsparticipatie vraagt om een paradigmashift en dat vraagt tijd. Maar dat vraagt ook om actie, om doen, om als overheid en inwoners samen te zoeken naar nieuwe manieren hoe om te gaan met initiatieven uit de maatschappij. Daarbij is het belangrijk dat inwoners zich ook realiseren dat participatie iets anders is dan altijd gelijk krijgen.

Een goed lopend proces vraagt van alle partijen commitment, duidelijkheid en transparantie. Een mooi actueel voorbeeld is overigens de participatie rond de invulling van de locatie Windmolen 100. We hopen de komende periode nog meer van dergelijke processen te mogen zien in Ridderkerk.

Veiligheid

Alhoewel veiligheid een terecht onderwerp is binnen de gemeentelijke begroting, is veiligheid in ons land wel relatief. De mate waarin wij te maken hebben met onveiligheid staat natuurlijk niet in verhouding tot de miljoenen mensen in oorlogsgebieden en/of die vervolgd worden vanwege hun geloof, geaardheid of politieke opvatting.

Binnen die relatief veilige omgeving zijn er nog steeds onderwerpen die ook hier de aandacht vragen. Het belang van het hebben van een goede veiligheidsorganisatie (brandweer, ambulance politie) is zo'n onderwerp. Ook hier speelt (beperkt) geld een belangrijke rol, hoe zorgen we dan toch nog voor een effectief en efficiënt veiligheidsbeleid? Zeker ook wanneer de georganiseerde misdaad een steeds prominentere rol gaat spelen in onze samenleving (drugsoverlast, ondermijning) is dit een onderwerp om gezamenlijk binnen de regio op te pakken en (waar nodig) te adresseren richting de landelijke overheid.

Waar we in Ridderkerk trots op mogen zijn, is op onze actieve vrijwilligers bij de buurtpreventie. Zij vormen daarmee het cement van het lokale veiligheidsbeleid in Ridderkerk.

De afgelopen jaren is er op verzoek van de raad een aantal malen uitbreiding geweest in de formatie ten aanzien van BOA's. We merken echter dat de honger daarmee nog niet is gestild. Welk effect wordt op dit moment bereikt met die extra inzet? Maakt het al wezenlijk onderdeel uit van een effectief beleid? Wellicht goed om hier eens nader aandacht aan te geven.

Een ander aspect van veiligheid is de verkeersveiligheid, daarover komen we in de volgende paragraaf op terug.

Verkeer, vervoer en wegen

Ridderkerk is qua oppervlakte niet heel groot, de meeste afstanden binnen Ridderkerk zijn ook prima per fiets af te leggen. Toch is dat in Ridderkerk nog geen vanzelfsprekendheid, zelfs niet bij mooi weer! En daar moet verandering in komen, we dienen daar namelijk meerdere doelen mee: denk aan verminderen geluidsoverlast, verbeteren luchtkwaliteit, CO₂ reductie, meer bewegen/gezondheid etc. De ChristenUnie pleit al jaren voor verbeteringen op dit punt, en ziet de verbeteringen langzaamaan komen. Al is er nog een hele weg te gaan! Mooi om te zien dat eindelijk nu ook de rotondes aan de Populierenlaan worden aangepakt, daarmee maken we het fietsen van en naar onze sportvelden ook weer een stukje aantrekkelijker. Het verbeteren van fietsroutes binnen Ridderkerk kan nog sterk worden verbeterd, we zien daarom uit naar het Mobiliteitsplan, waarin we een duidelijke verbetering verwachten.

Verkeersveiligheid is dan vanzelfsprekend ook een thema. Landelijk groeit het aantal fietsongevallen. Vooral ook vanwege de komst van elektrische fietsen, waarbij ongevallen deels ontstaan vanwege de hogere snelheid, maar ook vanwege het feit dat ouderen langer op de fiets kunnen blijven. Dat ouderen meer (kunnen) blijven bewegen is positief, het is onze gemeentelijke taak om goed te kijken hoe dit zo veilig mogelijk kan. Qua verkeersveiligheid gaat het dan vooral om duidelijke zichtlijnen, een juiste verharding en duidelijke markering. Fijn dat hier onlangs extra geld voor is uitgetrokken.

Over het openbaar vervoer is afgelopen jaar veel gesproken. Een lightrail als toekomstige ontwikkeling sluiten we als ChristenUnie niet uit, maar dat is voor de komende tien jaar nog zeker niet aan de orde. Daarom is het nu vooral van belang om in te zetten op goede busverbindingen. We merken daarbij dat steeds meer inwoners de fiets als voor- en natransport gaan gebruiken. Dat betekent dat we bij de uitwerking van de HOV-visie ook nadrukkelijk moeten kijken naar de fietsvoorzieningen (bijv. stalling, routes) die daarvoor nodig zijn.

Economische zaken

Na een aantal jaren van economische recessie gaat het gelukkig alweer een aantal jaren beter met de economie in Nederland. Dat is fijn, maar het geeft geen reden om achterover te leunen. We zien duidelijk dat het winkelbestand in Ridderkerk niet als vanzelfsprekend meer terug groeit naar het oude niveau. Het is dus niet alleen de recessie geweest die het aantal winkels in het Ridderkerkse centrum heeft verminderd. De invloed van online aankopen is merkbaar aanwezig. Dat vergt bezinning op hoe we met ons winkelbestand in het centrum in de toekomst om moeten gaan. En ook hier geldt: de oplossing is niet

eenvoudig. Fijn dat de winkeliers én ontwikkelaars hier samen met de gemeente aan tafel zitten. De nieuwe versmarkt in de Ridderhof is al een mooi voorbeeld van deze samenwerking. Zoals de voorzitter van de BIZ zei “het beginpunt van verandering van modernisering van het centrum.”

Voor ondernemers is het van belang om vaart te kunnen maken. Vaak begrijpen ze niets van het stroperige proces wat zich binnen de gemeentemuren afspeelt. De bedrijfscontactfunctionaris kan hier een goede rol in spelen, we horen daar ook positieve verhalen over. Blijf als gemeente zoeken hoe aan te sluiten bij de doelgroep. We lazen over een ondernemersloket die 1x per maand open is. Dat lijkt ons nog niet het beste voorbeeld.

Onderwijs

Gezond en gelukkig opgroeien en ontwikkelen. Dat is wat we elke Ridderkerker gunnen. Bij het jonge kind hebben de ouders hierbij de grootste en belangrijkste rol. Het is heel belangrijk dat rondom die ouders een sterk netwerk is. Een IKC kan deel uit maken van dit netwerk. Een plek waar de pedagogische en educatieve kwaliteit eenduidig en goed is. Waar expertise gedeeld kan worden en integraal gekeken wordt naar een kind. Daarom is het goed dat de gemeente stappen zet om een visie te ontwikkelen op dit gebied. We roepen nogmaals op om in deze visievorming aandacht te geven aan participatie van ouders en ruimte te blijven bieden voor verschillen in waarden en overtuiging.

Wanneer er in de jonge jaren een achterstand is gekomen in het goed lezen en schrijven heeft dit veel gevolgen voor later. Hetzelfde probleem geldt voor de nieuwe Nederlanders die de taal (nog) niet machtig zijn. Laaggeletterdheid heeft veel effecten op gezondheid, financiën en welzijn. Deze achterstanden bestrijden is dus heel belangrijk in het kader van preventie! We zien dat dit college verschillende acties aan het ontplooien is rondom het thema. Belangrijk is echter wel dat we volgend jaar echt een stap verder zijn dan inventariseren, behoeftepeilingen afnemen en mensen werven voor trajecten.

Cultuur, sport en groen

Van taalachterstand naar de bibliotheek. Dat is maar een kleine sprong. Het is goed om te zien dat de bibliotheek een rol pakt in het aanpakken van taalachterstand maar bijvoorbeeld ook in het bespreken van maatschappelijk relevante thema's. Zo is een bieb van waarde voor komende generaties.

Het zal u niet verrassen: De ChristenUnie wordt blij van het Nationaal Preventieakkoord dat verleden jaar is afgesloten. Doel is dat Nederlanders gezondere keuzes maken, waardoor ze minder ziek worden, minder zorg nodig hebben en het goede voorbeeld geven aan hun kinderen. Meer bewegen is een belangrijk item in dit akkoord. We zien twee lijnen: bewegen in de zin van sporten en bewegen in het 'normale leven'. Beiden vragen aandacht. Wij zijn echt blij dat die aandacht er is in Ridderkerk. We merken dat er nagedacht wordt over groene speelplekken, over hardlooperoutes en goede fietsmogelijkheden. We zien de opkomst van nieuwe stimuleringsprogramma's als Fitcoins, Ouder-Kind buitentraining en de Diabetes Challenge. Zou dit aanbod nog uitgebreid kunnen worden met fitness toestellen in de openbare ruimte? Een dergelijke plek zou gebruikt kunnen worden door veel verschillende doelgroepen: hardloopergroepen, personal trainers en bootcampteams maar ook door senioren die elkaar tijdens hun dagelijkse rondje hier ontmoeten.

Sociaal Domein

Anders denken, anders doen. We herhalen het maar weer. Als dit ergens belangrijk is in deze periode dan wel binnen het sociaal domein. En ondanks dat we weten dat er hard gewerkt wordt heeft de ChristenUnie zorgen. We horen te vaak signalen vanuit inwoners dat er echt onnodige bureaucratie is en dat ambtenaren binnen dit domein wel heel veel werk op hun bord hebben. Dit zorgt voor stress aan alle kanten. Daarbij lopen de kosten op. En alhoewel wachtlijsten meestal binnen juridisch aanvaarde normen vallen kun je je afvragen of die wachttijd ook nog ethisch aanvaardbaar is. Laten we hiermee aan Ridderkerkers zien dat we preventie een belangrijk item vinden?

Er zijn genoeg voorbeelden te noemen waar winst te behalen valt. Waar anders denken en doen vorm kan krijgen. Tijdens de begrotingsbehandeling lichten we één van die onderwerpen eruit: de herindicaties. In de huidige situatie vragen deze herindicaties veel energie van zorgvragers. Het kost veel energie, geeft stress en onzekerheid wanneer alle papieren opnieuw moeten worden ingevuld. Zeker bij Ridderkerkers die een blijvende handicap en of aandoening hebben. Graag willen we dat de wethouder kijkt hoe de duur van indicaties verlengd kan worden of zelfs voor onbepaalde tijd afgegeven kan worden en met een voorstel tot vereenvoudiging komt wanneer we het integraal beleidskader Sociaal Domein bespreken. We dienen daartoe een motie in.

Dementie is een steeds vaker voorkomende ziekte. De komende jaren gaat het een grote opgave worden voor de gemeente om beleid te ontwikkelen waarmee zij inwoners met deze ziekte ondersteunen. Het is hierbij belangrijk om integraal te kijken naar de problematiek die rondom deze situatie speelt. Denk aan het ondersteunen van overbelaste mantelzorgers maar ook aan eenzaamheidsproblematiek.

Of je nu oud, jong rijk of arm, gezond of ziek bent, eenzaamheid komt voor in alle lagen van de bevolking. Preventie is ook hier weer belangrijk. Om zo te voorkomen dat mensen niet meer meedoen in de maatschappij, daardoor minder zelfredzaam worden en in het ergste geval zelfs lichamelijk of psychisch ziek worden. We vinden het belangrijk dat er de komende jaren hard gewerkt wordt rondom dit thema.

Kijkend naar het armoede- en schuldenbeleid zien we dat het beleidsplan rondom dit thema dit jaar afloopt. Een mooi moment om opnieuw te kijken hoe we de grote problematiek te lijf kunnen gaan. We dagen het college ook hierbij uit om anders te kijken, te doen. Zou het mogelijk zijn wanneer we probleemschulden van Ridderkerkers overnemen? Of is het een idee om aan te sluiten bij het initiatief van de grote banken in Nederland: de Nederlandse Schuldhulproute. Zodat mensen kunnen werken aan een oplossing en weer kunnen bouwen aan een toekomst. Dat is pas preventief werken!

Gezondheid en duurzaamheid

Preventief werken, wat valt er nog veel winst te behalen in Ridderkerk. Maar tegelijkertijd zijn we ook positief verrast over alles wat al gaande is. In de voorliggende begroting is meermalen benoemd dat het bevorderen van een gezonde leefstijl een belangrijk speerpunt is. Roken past niet bij een gezonde leefstijl. De ChristenUnie pleit daarom al langer om het aantal rookvrije locaties waar veel jongeren en kinderen

komen uit te breiden. Wij waren van plan een motie in te dienen om hier weer de aandacht op te vestigen. Echter na gesprekken met sportverenigingen en ambtenaren zagen wij dat er een mooie beweging op gang komt. Een beweging waarbij alle partijen met elkaar zoeken hoe een stap gezet kan worden naar een rookvrije generatie. Daar zijn we als ChristenUnie blij mee! We gaan het proces met belangstelling volgen.

Het afvalbeleid dat in maart 2019 is vastgesteld wordt momenteel uitgerold. Een flinke operatie om 36.000 containers om te wisselen. Dat het niet bij ieder huishouden is goed gegaan, daar hebben een aantal politieke partijen nadrukkelijk de vinger bij gelegd. Wij willen in deze beschouwing de vinger leggen bij de huishoudens waar het wél goed is gegaan. Op basis van feitelijke gegevens is dat verreweg bij het grootste deel van onze inwoners het geval.

Wij horen vaak juist positieve verhalen, en dan gaat het vaak ook over de komst van de papiercontainer. Daar zijn veel mensen écht mee geholpen. Kritische geluiden horen we ook, maar dan met name over de noodzaak om het allemaal aan te passen. Diverse inwoners geven aan dat ze toch altijd al goed hun plastic scheidden en het papier langs de weg zetten of wegbrachten. Wanneer we dan uitleggen dat in Ridderkerk lang niet iedereen dat netjes deed, ontstaat er begrip. Zeker ook wanneer we uitleggen dat de helft van ons huidige ingezamelde restafval eigenlijk nog om te zetten is in herbruikbare grondstoffen.

En aangezien de raad heeft ingestemd met dit afvalbeleid, is het ook onze taak om deze boodschap uit te dragen, wanneer daar vragen over zijn.

Vanuit het Actieplan geluid en het Actieplan luchtkwaliteit wordt er de komende jaren gewerkt aan diverse lucht- en geluidsverbeteringen. Een grote opgave in Ridderkerk, met alle snelwegen om ons heen. Voor de ChristenUnie is het van belang om hierin verantwoorde, integrale keuzen te maken wanneer gevraagd wordt om geluidswallen of -schermen. Het komend jaar moet duidelijk worden of de wens om een geluidswal in het Oosterpark aan te brengen doorgaat. Wanneer de baten en kosten helder zijn, kan de raad daarover een weloverwogen keuze gaan maken.

De komende jaren zullen er meer onderwerpen zijn die nadrukkelijk vragen om een gemeenteraad met een gezamenlijke visie. De energietransitie is zo'n onderwerp. Ingewikkelde problematiek. Want hoe zorgen we ervoor dat we in 2050 volledig gasloos zijn? Wat is de weg daar naartoe? Hoe houden we dit betaalbaar voor onze inwoners, maar voorkomen we ook een 'kramp' waarbij we helemaal niets voor elkaar krijgen? Samenwerken wordt ook hier weer het credo, zowel binnen de raad als met onze inwoners. Goede communicatie en tijdig betrekken van inwoners is ook hier van belang.

Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en maatschappelijk vastgoed

We hebben een prachtig dorp! Met relatief veel groen, een prima bereikbaarheid en hoog voorzieningenniveau. Maar ook een dorp grotendeels ingeklemd door wegen en water. De ruimte is schaars. De ruimte die er nog is, of die vrijkomt (bijv. bij transformatie of sloop), moeten we slim benutten. Integraal nadenken over de opgaven die er op ruimtelijk vlak liggen. Bouwen we sociale woningen, of willen we juist doorstroming van woningen bereiken door in een duurder segment te bouwen? Bouwen we voor de steeds groter wordende groep ouderen? Of is er juist behoefte aan starterswoningen? En hoe houden we de open groengebieden ondanks die bouwopgave.

Voor de ChristenUnie blijft het van belang om steeds die integrale afweging te maken. En dat betekent ook dat we niet van alles het maximale kunnen behalen. Daarvoor is de ruimte simpelweg te schaars.

Financieel beleid

In Ridderkerk staan we er financieel gezien gelukkig al jaren goed voor. En daar zijn we dankbaar voor. Dat heeft ook te maken met verantwoord besturen: zorgen dat de keuzen die worden gemaakt, ook passen binnen onze financiële kaders. Daarmee kunnen we nu zorgen voor goede voorzieningen (denk aan nieuwe scholen en sportvoorzieningen) en blijven de woonlasten laag. Wel merken we in de voorliggende begroting, dat de financiële rek er wel uit aan het gaan is. Deels door de mooie ambities van dit college, deels ook vanwege externe oorzaken zoals bijvoorbeeld de toenemende financiële druk binnen het sociale domein. Dat vraagt om een blijvende aandacht voor de financiën.

De reservepositie van Ridderkerk is zeer ruim. De ChristenUnie vindt dat het hebben van een flinke algemene reserve geen doel op zich moet zijn. Wel ruim voldoende om eventuele risico's op te vangen, maar al het geld wat daar bovenop stapelt heeft vooralsnog geen maatschappelijk en economisch nut. Onze uiteindelijke zorg zit niet in het behouden van een ruime reserve maar in het zorgen voor onze inwoners. De ChristenUnie vraagt al een aantal jaren om ook een helder en slim beleid op dit 'overschot' aan reserves. Zeker met de verwachte komst van de Eneco-gelden verstandig om hier goed over na te denken. Hoe kunnen we de reserves deels inzetten zonder dat kapitaallasten (sterk) toenemen? Hoe kunnen een deel van deze gelden inzetten voor onze maatschappelijke doelen die we nastreven? Bijvoorbeeld op het gebied van de energietransitie verwachten wij daar wel mogelijkheden te kunnen, en moeten vinden. Het domste wat we kunnen doen is ons geld te verbrassen, het één na domste is om er niets mee te doen.

Tot slot

Aan het begin van deze beschouwingen schreven we het al: er gaat heel veel goed in Ridderkerk. Daar moeten we dankbaar voor zijn. En tegelijkertijd is er reden om nog zorgzamer te zijn. Zorgzamer voor onze kwetsbare inwoners, voor onze vergrijzende bevolking, voor onze nieuwkomers, voor onze jongeren, voor de gezinnen en de alleenstaande ouders. En ook voor onze leefomgeving. We dragen verantwoordelijkheid voor het zorgen voor de aarde waar wij op mogen leven. In de Bijbel lezen we hierover al in het eerste Bijbelboek: Genesis. De mens mag het beheer voeren over de aarde. Dat schept wel een verplichting. Allereerst richting God, maar ook voor de komende generaties. En dat kán soms betekenen dat we onszelf niet meer alles kunnen toe-eigenen. En dat we ons leef- en consumptiegedrag moeten aanpassen. Vanuit dát besef wil de ChristenUnie werken aan een goede toekomst voor Ridderkerk, en voor de komende generaties! Met een oog voor elkaar, en een oog voor Ridderkerk.

We wensen onze burgemeester, de wethouders, de ambtelijke organisatie en de gemeenteraad van Ridderkerk Gods zegen toe in het werken aan een nog mooier Ridderkerk.